

Masarykova univerzita v Brně
Pedagogická fakulta
Katedra občanské výchovy

Studijní obor: Občanská výchova – Anglický jazyk a literatura

Motorické dovednosti
Vývoj kresebných dovedností: Dětská kresba

(seminární práce)

Seminář k psychologii duševního vývoje

Vypracovala: Jana Parolková

Břeclav 2008

Úvodem

Jako téma své seminární práce jsem si zvolila vývoj kresebných dovedností: dětskou kresbu proto, že téměř nepřicházím s dětmi do styku a proto mě zajímalo, jak se mění dětské kresby i samotná technika jejich kreseb. Zajímalo mě, jak se s věkem mění používání barev, držení pastelky a jemnost tahů. Všechny kresby jsem pořídila v den státního svátku na loveckém zámečku Pohansko, kde jsem pomáhala organizovat dětské hry. Děti kreslily v přírodě kousek od zámečku, na trávníku v klidném prostředí, kde měly k dispozici vše potřebné.

Tématem kreseb pro všechny věkové kategorie byla postava (pána) a rodina. Věkové skupiny byly děti ve věku 3 let, 4-5 let, 6-8 let, 9-10 let a 11-12 let. Z těchto kategorií jsem ve své práci vždy vybrala jednoho nebo dva zástupce, které jsem rozebrala a popsala společné znaky kreseb dané věkové skupiny.

Děti ve věku 3 let

Těchto kreseb se mi podařilo získat velmi málo, jednak proto, že tříletých dětí na tuto akci nedorazilo mnoho a také proto, že všechny byly velmi neochotné kreslit. Styděly se a když už svolily k tomu, že obrázek nakreslí, zanedlouho si to rozmyslely a trvaly na svém odchodu.

Tříletá Michaela kreslila rodinu, už od začátku se jí kreslit nechtělo, neustále se ohlížela po své mamince a starší sestře, kterou přinutila, aby jí pomohla nakreslit hlavy postav. Poté už kreslila sama, pastelky držela velmi neobratně a každou chvíli je odkládala. I přesto, že měla k dispozici širokou škálu barevných pastelky celou dobu používala pouze dvě stejné pastelky, a to zelenou a červenou. Celou dobu byla velmi nesoustředěná a neustále se ohlížela po své rodině. Poté co dokreslila, odmítala cokoli k obrázku sdělit, nechtěla ani říct koho nakreslila, hned vstala a odešla.

Děti ve věku 4-5 let

Kreseb od dětí v této věkové kategorii jsem získala daleko víc. Tyto děti byly mnohem ochotnější kreslit, některé byly až nadšené a dávaly si na kresbě velmi záležet. Tahy byly dost neobratné, spíše ostré než zaoblené.

Pětiletý Jakub nakreslil svou rodinu a i přesto, že měl k dispozici škálu pastelky používal pouze oranžovou a černou. Byl velmi soustředěný, celou dobu obrázek schovával a kontroloval, jestli mu někdo do kresby nenahlíží. S tužkou zacházel velmi obratně a zkušeně.

Poté co svůj obrázek dokreslil, hned ho hrdě ukázal a dal mi ho. O kresbě byl velmi ochotný mluvit a vše důkladně mi popsal.

Děti ve věku 6-8 let

Tyto děti byly stejně zapálené do kreslení jako předchozí skupina, dokonce bych řekla, že některé si kresbu opravdu užívaly. Tato skupina používala větší spektrum barev, tahy byly jemnější a preciznější, postavy už jsou lidem mnohem podobnější než v předchozích skupinách.

Šestiletá Katka nakreslila obě témata, tedy postavu pána i rodinu. Obě kresby jí zabraly dost času, okolo dvaceti minut každá. Dávala si velmi záležet a byla velmi soustředěná a používala větší množství barev. Jako rodinu nakreslila dvě ženy a jednoho muže. Řekla, že to je její rodina, ale když jsem se jí zeptala proč sebe nenakreslila do obrázku, tak nedokázala odpovědět.

Děti ve věku 9-10 let

V obrázcích této skupiny přibylo barev, přibyly také první pokusy o stínování a drobné detaily. Postavy už nejsou znázorňovány staticky, některé jsou zachyceny v pohybu. Lidé na obrázcích už se začínají podobat lidem, tahy pastelkou byly jemnější. Děti se snažily nakreslit postavy tak, jak vypadají ve skutečnosti.

Desetiletá Veronika nakreslila svou rodinu a i když si na obrázku dávala záležet, měla ho za necelých deset minut hotový. Dlouho vybírala správné barvy a přemýšlela nad detaily. Popsala mi koho nakreslila, dokonce mi ukázala svou starší sestru, abych ji mohla porovnat s tím jak ji nakreslila.

Děti ve věku 11-12

Dětem v tomto věku se do kreslení moc nechtělo. Někdy mi připadalo že to považují až za něco trapného. Většina z nich se snažila mít obrázek co nejrychleji za sebou, někteří se okatě nesnažili a některé obrázky proto vypadají jakoby je kreslilo mnohem mladší dítě. U těch, kteří se snažili lze jasně vidět velmi jemné tahy, symetrii v postavách lidí, pečlivě vybarvené oblečení a mnohé detaily.

Dvanáctiletý Vítězslav mě zaujal tím, že nakreslil, na téma postavy pána, mladého sprejera. Když jsem se ho zeptala jestli je tohle je normální představa „pána“ tak se zamyslel a nakonec řekl, že ano. Když jsem se ho zeptala jestli takového pána zná, řekl že neví.

Závěrem

Drtivá většina dětí všech věkových skupin kreslila statické postavy, které neměly nic v ruce, a které měly končetiny někdy až v nepřírodných pózách. Všechny skupiny, kromě skupiny první a poslední, si kreslení užívaly a měly z něj radost, snažily se a byly ochotny o svých kresbách mluvit. Několik dětí nad kresbou strávilo skoro 45 minut, zatímco některé měly kresbu hotovu během dvou minut. Čím byly děti starší, tím jemnější byly tahy pastelkou a obrázky byly symetričtější. S přibývajícím věkem také přibylo barev, detailů a stínování.